

Ystea-jäsenlehti 2/2011

julkaisija:

Yksityisen Sosiaali- ja Terveysalan
Ammattilaiset ry:n jäsenlehti

Ystea ry on Toimihenkilöliitto Erto ry:n
jäsenyhdistys, www.ystea.fi
Ystea on myös Facebookissa.

Päätoimittaja:

Matti Ojamo, puheenjohtaja YSTEAn ry

Toimitussihteeri:

Reijo Partanen, lehtivastaava

Viestintäryhmä:

Arja Lehtonen
Soili Vivolin

Ulkoasu ja taitto:

Vitale Ay, Taina Leino

Painopaikka:

KTMP | Ykkös-Offset, Vaasa

Kannen kuva: Syksyinen

Maarianhaminan satama, Reijo Partanen

(sivu 2)

Puheenjohtajalta (Matti Ojamo)

Toisen YSTEAn edeltäjästä, Yksityisten lääkintä- ja terveystalvalaitosten
työntekijät ry YLTT:n perustamisesta tulee tänä vuonna kuluneeksi 30
vuotta. Vaikka yhdistys muuttikin nimensä 12.4.2008 YSTEaksi ja

otti silloisen SOTT ry:n jäsenet omikseen, ontänä syksynä syytä muistella ja kunnioittaa entisen YLTT ry:n vaiheita.

Yksityinen terveystalvveluala poikkeaa voimakkaasti muista YSTEAn toimialoista. Yksityisellä sosiaalipalvelualalla ja varsinkin sosiaalialan järjestöissä ja yleishyödyllisissä yhdistyksissä ei toimita liikemaailman laeilla. Niissä ei tavoitella voittoa eikä osakkeenomistajien vaurastumista, vaan toimitaan asiakkaiden ehdoilla ja heidän parastaan ajatellen. Terveystalvvelualalla tehdään sen sijaan raakaa bisnestä. Lääkäriasemat ovat yleensä lääkärijohtoisia. Niissä vallitsee tiukka hierarkia, jonka huipulla ovat tietysti lääkärit, seuraavalla portaalla ovat sairaanhoitajat, sitten tulevat perushoitajat ja hännän huippuna ovatkin muihin kuin em. ammattiryhmiin kuuluvat henkilöt. He työskentelevät vastaanotossa, välinehuoltajina, hierojina, kuntoutusohjaajina ja moninaisissa taloushallinnon tehtävissä. He pitävät pyörät pyörimässä ja huolehtivat siitä, että asiakasvirta soljuu katkeamatta näiden edellä mainittujen terveydenhoidon ammattilaisten ohitse. Työ on mitä suurimmassa määrin asiakkaiden palvelemista.

Yksityisellä terveystalvvelualalla ystealaiset tekevät usein vuorotyötä. Työvuorot määrätään etukäteen hyvissä ajoin, mutta sairastelu ja muut häiriöt sekoittavat pakan helposti. Silloin odotetaan, että henkilökunta venyy ja joustaa. Vuorotyö estää myös tehokkaasti yhteiskunnallisen aktiviteetin. Ei tiskiltä voi lähteä hoitamaan ay-tehtäviä ihan noin vaan. Työkaverit katsovat pitkään, jos joku on poissa. YSTEAn hallituksen jäsenenä toimiville entisille yltiläisille joudumme maksamaan ansionmenetySkorvauksia, koska he joutuvat ottamaan palkatonta vapaata voidakseen osallistua YSTEAn ja ERTOn hallintoon. Sosiaalialan järjestöjen työehtosopimuksessa hallintoon osallistuminen luetaan työajaksi.

Ei ole siksi ihme, että yksityiseltä terveystalvvelualalta alkaa olla vaikeaa löytää vapaaehtoisia YSTEAn hallintoon. Onneksemme alalla toimii ystealaisia luottamusmiehiä ja työsuojeluvalltuutettuja. He näyttävät esimerkillään, kuinka yhteisten asioiden hoitaminen on mahdollista vuorotyössäkin. Helppoa se ei kuitenkaan ole.

Yksityinen terveystalvveluala on kuitenkin kasvava toimiala. Merkit viittaavat siihen, että julkista terveydenhuoltoa ulkoistetaan ja yksityistetään kovaa vauhtia. Alalle syntyy yksityistä palvelutoimintaa, joka on maksullista ja sitä kautta vain maksukykyisten käytettävissä. Työpaikat eivät tältä alueelta ole vaarassa. Työpaikkoja ostetaan ja myydään. Työpaikat ketjuuntuvat, kun suuret ja vaikutusvaltaiset ketjut laajenevat ja ostavat kilpailijoitaan. Ulkomainen pääoma on myös kiinnostunut sijoittamaan näihin palveluihin. Sijoittajien kiinnostus riippuu täysin voitto-odotuksista. Tästä syystä työpaikat vaihtavat omistajaa tiuhaan tahtiin.

Kaiken tämän keskellä vietämme syvää kunnioitusta tuntien entisen YLTT ry:n perustamisen 30-vuotisjuhlija marraskuussa. Tällä alalla toimivat veteraanit ovat tehneet pitkän päivätyön vaikeissa oloissa. Tämä työ jatkuu nyt tiiviinä osana Ystean toimintaa.

(sivu 3)

Onnittelut 30-vuotiaalle Ystealle! (Juri Aaltonen, Erton puheenjohtaja)

Minulla on ilo ja kunnia onnitella Yksityisen sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset Ystea ry:tä sen 30-vuotisjuhlien johdosta. Elämän ensimmäiset 30 vuotta ovat niin ihmiselle kuin järjestöllekin itsenäisyyden ja kasvun aikaa. Ystea on elänyt hyvät ensimmäiset kolme vuosikymmentä.

Ystea on 30 vuotisen historiansa aikana aikuistunut ja kasvanut aktiiviseksi ja itsevarmaksi edunvalvojaksi. Yhdistys on muovautunut tehokkaaksi kollektiivista edunvalvontaa ja vastuuta kunnioittavaksi järjestöksi ilman yksilöllisyyden unohtamista. Olen vahvasti kokenut Ystean ideologiaksi yhdessä toimimisen, vastuullisuuden ja jäsenlähtöisyyden. Olen ylpeä voidessani todeta, että Ystea on toimihenkilöliitto ERTO ry:n jäsenjärjestö.

Ystean syntymävuosi 1981 oli muutosten vuosi. Presidentti Urho Kaleva Kekkonen astui syrjään presidentin tehtävistä ja presidentti Koivisto vei Suomea keskusjohtoisesta määräysyhteiskunnasta kohti demokraattista tasavaltaa. Yhteiskunnallinen ajattelu oli saavuttanut uuden ajan ja elimme muutosten aikaa. Tässä samassa hengessä ja ajassa syntyi Ystea.

Ystea-nimi otettiin käyttöön virallisesti vuonna 2008 kun Sosiaali- ja terveysalojen järjestöjen työntekijät voida tulevaisuudessa turvata ilman kilpailukykyistä palkkausta ja hyviä työskentelyolosuhteita. Alan palkkauksen pitää olla kilpailukykyinen muihin aloihin nähden. Tätä tavoitetta voidaan parhaiten edistää kehittämällä edelleen alan työehtosopimustoimintaa ja vaikuttamalla poliittisiin päättäjiin alan rahoituksen turvaamiseksi. Hyvinvointipalvelujen turvaaminen edellyttää kuntien taloudesta huolehtimista. Erityisesti järjestöjen osalta on olennaista varmistaa, että Raha-automaattiyhdistyksen järjestöille jakamat avustukset kasvavat eikä yhdistyksen tuottoja siirretä täyttämään valtion muita rahoitustarpeita. Terveys ja hyvinvointi ovat olleet ja ovat edelleen erittäin trendikkäitä sekä alana että ilmiönä. Ala on yksi vetovoimaisimmista koulutukseen hakeneiden määrällä mitattuna. Yksityinen sosiaali- ja terveysala tuottaa toimintaa ja palveluita, jotka tuottavat lisäarvoa koko suomalaiselle yhteiskunnalle. Ystealaiset voivat olla ylpeitä työstään. Työpaikoilla tuotetaan hyvinvointia, joka koituu kaikkien kansalaisten hyväksi. ERTO toivottaa Ystealle erinomaisen

hyvää juhluvuotta sekä onnea ja menestystä seuraaville 30-vuotiskausille!
SOTT ry ja Yksityisen lääkintä- ja terveystalvelulaitosten työntekijät YLTT ry yhdistivät voimansa. Kahden yhdistyksen jäsenkunnan varsin moninaisista ammateista ja työpaikoista huolimatta on yhteiseen Ysteaan onnistuttu luomaan kolmessa vuodessa yhtenäinen imago ja luonne. Ysteaan on osoittanut yhdessä toimimisen ja järkevän yhteistyön hedelmällisyyden. Yhteistyöstä on konkreettista hyötyä jäsenistölle.

Ystea on Toimihenkilöliitto ERTO ry:n toiseksi suurin jäsenjärjestö ja käyttää aktiivisesti ja tehokkaasti vaikutusvaltaansa ERTOssa. Yhteistyö Ysteaan ja sen edustajien kanssa jäsenten etujen edistämiseksi on ollut antoisaa, mielenkiintoista ja tehokasta.

Ystea toimii yhdessä ERTOn kanssa haasteellisessa tilanteessa. Väestön ikääntyminen lisää vääjäämättä hyvinvointipalvelujen tarvetta. Ala on kasvussa ja työvoimapulallakin pelotellaan. Alan työntekijöiden kannalta on olennaista miten hyvinvointipalvelujen lisätarve rahoitetaan. Pelkona on, että tarjonnan lisätarve yritetään hoitaa alan sisäisin järjestelyin ilman riittävää lisärahoitusta. Toistaiseksi hyvinvointialan kasvua ovat hillinneet rahoituksen epävarmuus, alan matala palkkataso ja etenkin järjestöissä työn projektiluonteisuus. Hyvinvointipalveluja ei voida tulevaisuudessa turvata ilman kilpailukykyistä palkkausta ja hyviä työskentelyolosuhteita. Alan palkkauksen pitää olla kilpailukykyinen muihin aloihin nähden. Tätä tavoitetta voidaan parhaiten edistää kehittämällä edelleen alan työehtosopimustoimintaa ja vaikuttamalla poliittisiin päättäjiin alan rahoituksen turvaamiseksi.

Hyvinvointipalvelujen turvaaminen edellyttää kuntien taloudesta huolehtimista. Erityisesti järjestöjen osalta on olennaista varmistaa, että Raha-automaattiyhdistyksen järjestöille jakamat avustukset kasvavat eikä yhdistyksen tuottoja siirretä täyttämään valtion muita rahoitustarpeita. Terveys ja hyvinvointi ovat olleet ja ovat edelleen erittäin trendikkäitä sekä alana että ilmiönä. Ala on yksi vetovoimaisimmista koulutukseen hakeneiden määrällä mitattuna. Yksityinen sosiaali- ja terveysala tuottaa toimintaa ja palveluita, jotka tuottavat lisäarvoa koko suomalaiselle yhteiskunnalle. Ystealaiset voivat olla ylpeitä työstään. Työpaikoilla tuotetaan hyvinvointia, joka koituu kaikkien kansalaisten hyväksi.

ERTO toivottaa Ystealle erinomaisen hyvää juhluvuotta sekä onnea ja menestystä seuraaville 30-vuotiskausille!

(sivu 4)

30 toiminnan vuotta antaa aiheita juhlaan (Arja Lehtonen, varapuheenjohtaja)

Ei ikä eikä mikään, mutta kuitenkin yhdistystoiminnassa pitkä matka. Yksityisten lääkintä- ja terveystalvelulaitosten työntekijät YLTT ry perustettiin marraskuussa 1981. Silloin meitä oli alkutaipaleella 300.

Toiminnan aloitus hieman kangerteli ja jo kevätkokouksessa 1982 valittiin uusi puheenjohtaja ja hallitusta täydennettiin. Jäsenmäärä lähti kasvamaan voimakkaasti vuonna 1983 ja kiinnostus yhdistykseen syntyi terveysalan työntekijöiden keskuudessa.

Toiminta alkoi vakiintua ja vuonna 1984 tehtiin kartoitus alan työpaikoista, jolloin todettiin toimialallamme olevan runsaasti jäsenpotentiaalia. Talokohtaisia työehtosopimuksia alkoi syntyä runsaasti. Jäsen- ja jäsenhankintatilaisuuksia järjestettiin eri paikkakunnilla.

Vuonna 1986 tehtiin runkosopimus kylpylöiden työntekijöille ja neuvotteluja käytiin usealla työpaikalla. Virallisten kokousten yhteydessä koulutettiin palkkasopimuksista, vuosilomamääräyksistä, työpaikkatoiminnasta ja eläkeasioista.

Vuosi 1988 julistettiin jäsenhankinnan teemavuodeksi ja vuoden lopussa jäseniä oli jo 987. Vuosi 1989 oli merkittävä, koska silloin allekirjoitettiin ensimmäinen lääkärikeskuksia koskeva työehtosopimus. Sopimus tuli voimaan 1.6.1989. Sopimuksen piirissä oli n. 20 lääkäriasemaa eri puolilla maata.

Työehtosopimus saatiin yleissitovaksi 1990 kylpylä- ja kuntoutuslaitoksissa, yksityisissä sairaaloissa ja seurakuntayhtymien vanhainkodeissa. Vuoden 1991 syksyllä työehtosopimus saatiin yleissitovaksi myös lääkäriasemilla. Työsuojeluhallituksen vahvistus em. yleissitovuuksista tuli 3.9.1992.

Lama koetteli alojemme työpaikkoja 1990-luvun alkuvuosina aika rankasti. Silloin oli paljon lomauttamisia ja osa-aikaistamisia. Laman vaikutukset näkyivät työpaikoillamme pitkään. Vuonna 1998 liittomme ERTO juhli 30 vuotista taivaltaan ja jäsenhankintakampanjat poikivat uusia jäseniä myös meille. Vuoden lopussa jäsenmäärämme oli 2371. Vuonna 2001 juhlittiin 20-vuotiasta yhdistystä Hotelli Radisson SAS Royalissa ja nyt tänä vuonna juhlimme 30-vuotista taivalta samassa paikassa eli Radisson Blu Royalissa.

Vuosi 2008 oli merkittävä, koska silloin pitkä yhdistymisprosessi Sosiaali- ja terveysalojen järjestöjen työntekijät SOTT ry:n kanssa sai päätepisteensä ja syntyi Yksityisen sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset ry YSTEA. Nyt meitä on 4200 ja olemme liittomme ERTON sisällä toiseksi suurin yhdistys. Yhdistymisen jälkeen yhteen pelaaminen on onnistunut erinomaisesti ja nyt puhumme YSTEASTA ja olemme ystealaisia.

Olemme jo kaksi vuotta rakentaneet yhdistyksellemme strategiaa ja se julkistetaan syyskokouksessa marraskuussa 2011. Silloin meillä on kirkas ajatus siitä, mitä varten yhdistyksemme on olemassa, mitkä ovat arvomme ja tavoitteemme ja mikä on tulevaisuuden näkymämme. Nämä seikat ohjaavat meidän toimintaamme jatkossa ja koska asioilla on tapana muuttua, niin strategiaakin tullaan aika ajoin päivittämään ajan tasalle.

Onnittelut yhdistyksellemme ja meille kaikille ja tavataan syyskokouksessa juhlan merkeissä!

(sivu 5)

Kolumni (Leo Turunen)

Tulevaisuuden tutkimista

Sibeliuksen vaimo kysyi, moneltako tulet kotiin? Siihen Janne vastasi: ”Olen muusikko, en ennustaja.” Ennustaminen onkin vaikeaa ja ennen kaikkea tulevaisuuden ennustaminen. Se tuntuu mahdottomalta, mutta kukapa sitä olisi viisikymmentäluvulla aavistellut millaista on elää 2000- luvulla. Kuusikymppiset äijät elivät silloin kävelykepin kanssa eläkkeellä, jos eivät olleet haudassa.

Monet uhkapilvet leijuvat juuri nyt. Monet maat meinaavat kaatua talousvaikeuksiin. Suomi on pyytänyt mailta lainavakuuksia. Nyt syyllistetään vakuuksien pyytäjät, Suomelta loppuvat kuulemma ystävät EU:ssa, maataloustukiaiset vähenevät ja muutakin kehnoa tapahtuu jos vakuuksilla vaivataan.

Työvoimapulasta standardeihin

Televisiouutisissa kerrottiin, että yksityinen sosiaali- ja terveysala kasvaa ja sitä vaivaa työvoimapula. Kunnat ja valtio siirtävät toimiaan yksityiselle sektorille ja yksityinenhän vastaa haasteeseen, varsinkin toiminnot ovat lakisääteisiä. Sosiaali- ja terveysbusiness on todettu yhdeksi tulevaisuuden tuotteliaimmaksi kasvualaksi.

Suomi kehittyy yhä enemmän standardisoinnin suuntaan. Yhteiskunta asettaa palveluille raamit ja tavoitehinnan. Tuottaja, olipa se yksityinen tai julkinen, toimii standardin ja tavoitehinnan mukaisesti. Asiakasmaksuilla voidaan taloutta kohentaa ja julkinen hallinto säästää määräämällä asiakkaan osuuden suuremmaksi. Kilpailu hoitaa lopun. Kansainväliset pääomasijoittajat ovat tässä hyviä, ne ovat harjoitelleet tehostamista jo kauan.

Kaikkia työssäkäyviä kehitys jo koskettaakin. Työterveys toimii näin. Työnantaja maksaa työntekijän sä lääkäriissäkäynnin ja tutkimukset. Se saa 60 % palautusta Kelalta, jos on hoitanut asiansa suunnitelmallisesti. Ongelma on vain, jos asiakas sairastuu pahemmin. Useimmat sopimukset eivät kata kalliimpia tutkimuksia ja joku syöpäinen voi jäädä havaitsematta, kun yksityiseltä ei voi hypätä julkisen puolen tutkimuksiin.

Järjestötyö vastaa haasteisiin

Järjestösektori kasvaa juuri tulleiden uutisten mukaan. Vapaaehtoistyö on kysyttyä, varsinkin jos se ei maksa mitään. Kolmatta sektoria huudetaan apuun, vammaiset, vanhuksat ja työttömät pitäisi järjestöjen hoitaa ja mieluiten ilmaiseksi. Työehtosopimusneuvottelut lähestyvät ja taas järjestöpuoli saa sen työnantajalta kuulla; olette niitä hyvää tekeviä, eikä siitä niin paljon tarvitse maksaa.

Mutta mitä yhteyttä on Kreikan talousvaikeuksilla ja Ystean toiminnalla? Jokunen vuosi sitten kaatui Amerikoissa suuri pankki. Se aiheutti lamaannuksen koko Suomessa, työttömyys pomppasi, palkkojen kehitys loppui. Ekonomistinen arvio on että jos Kreikka kaatuu hallitsemattomasti, sen talousvaikutus on paljon suurempi kuin pankin kaatuminen. Suomelle se merkitsisi kaaosta, koska olemme lähellä ja vienti vähenisi. Siitä seuraisi taloudellinen katastrofi monessa perheessä ja yksityinen sosiaali- ja terveysala seuraisi yleistä kehitystä pienellä viiveellä.

Mutta onhan näitä koiranleukojakin, jotka väittävät, että onpa hyvä, korot pysyvät nollassa ja asiakkaita riittää kolmannelle sektorille. Mutta itse ainakin toivon talouskriisin rauhallista selvittämistä, siis luontoarvoja ja ihmisiä kunnioittavaa kehitystä. Siis onnellista ihmiseloa.

(sivut 6-7)

Nuoriso- ja opiskelijatoiminnan kuulumisia (Pekka Laukkanen)

ERTOn nuoriso- ja opiskelijatoiminta E.N.O. järjesti viikonloppuseminaarin

kulttuuririkkaassa Tuusulassa, Kokoushotelli Gustavelundissa 2.–3.10.2010. Vietimme mukavan viikonlopun kauniissa puistomiljöössä Tuusulanjärven rannalla.

E.N.O:n viikonloppuseminaari tarjosi loistavan tilaisuuden tutustua liiton muihin jäseniin ja kuulla ajankohtaisia asioita liittomme toiminnasta. Olitpa sitten jo työelämässä toimiva, tai juuri työelämään astunut jäsenemme, seminaarissa saimme lakimiehemme neuvoja mieltä askarruttaviin työsuhdeasioihin ja käytännönläheisiä vinkkejä työhyvinvoinnin parantamiseksi.

Lisäksi luvassa oli vauhdikasta yhdessäoloa Paintball-värikuulapelin myötä sekä yhdessäoloa ja rentoutumista saunaillan merkeissä. Viikonloppu sisälsi myös ILONVOIMAT- hyvinvointivalmennuksen, joka tarjosi käytännön työkaluja työelämän haasteisiin ja naurujoogaan osallistuminen olikin ikimuistoinen kokemus. Käytännönläheisen valmennuksen myötä etsittiin mm. keinoja löytää omia voimavaroja ja hallita stressiä.

Lakiklinikalla annettiin käytännön ohjeita ja vastauksia työelämän solmukohtiin. ERTOn lakimies oli paikalla vastaamassa mieltä askarruttaviin kysymyksiin. Kysymyksiä tulikin niin työsopimuksista kuin työntekijän oikeuksista ja velvollisuuksista.

Mikäli sinulla on kiinnostusta olla mukana kehittämässä YSTEAn nuoriso- ja opiskelijatoimintaa, ota yhteyttä Pekka Laukkaseen. Kaipaamme kovasti uutta verta mukaan toimintaan ja uusia ideoita ja ajatuksia toiminnan kehittämiseksi!

ERTO:n tämän syksyn E.N.O-tapahtuma järjestetään Kisakallion urheiluopistolla 15.–16.10.2011. Asiasta lisätietoa liiton nettisivuilla.

Moni ajattelee, että ammattiyhdistystoiminta on tylsää ja aikansa elänyttä, +/-50-vuotiaiden puuhaa. Näin ei kuitenkaan tarvitse olla. STTK:n noin kolmekymppisille suunnatun PlusMiinus30- verkoston tavoitteena on tarjota nuorille, työelämään jo siirtyneille aikuisille kanavan ammattiyhdistystoiminnan kehittämiseksi sekä mielekästä osallistumista omanikäisten parissa.

PlusMiinus30 paneutuu erityisesti nuorten aikuisten edunvalvontaan STTK:ssa. Vaikuttamisen ytimessä ovat pätkätöiden, ammattitaidon

kehittämisen sekä työn ja perheen, tai ylipäänsä vapaa-ajan yhteensovittamisen kaltaiset teemat. Toiminnan olennainen elementti on ajatustenvaihto sekä keskustelut vaikuttamismahdollisuuksista. Tavoitteena ovat ideat ja aloitteet STTK:lle ja sen ammattiliitoille siitä, mikä on nuorille aikuisille tärkeää ja mihin liittojen tulisi tulevaisuudessa edunvalvonnassaan keskittyä.

PlusMiinus30-toiminta perustuu STTK:n ammattiliitoissa tehtävään järjestötyöhön, joka tarjoaa lisää osallistumisen vaihtoehtoja ja mahdollisuuksia nuorille aikuisille. Lisätietoa löydät STTK:n nettisivuilta. Samaisilta nettisivuilta löydät myös STTK:laisten liittojen, kuten ERTOn, nuorten aikuisten toiminnasta vastaavien henkilöiden yhteystiedot. Voit olla heihin yhteydessä, mikäli haluat lisätietoa oman liittosi toiminnasta tai vaikkapa ilmoittautua Plus- Miinus30-tapahtumiin.

Lisätietoa PlusMiinus30-toiminnasta saat myös YSTEAn opiskelija- ja nuorisovastaava Pekka Laukkaselta puhelimitse tai sähköpostitse.

Ystea-stipendi 2012

Yksityisen Sosiaali- ja Terveysalan Ammattilaiset Ystea ry palkitsee vuosittain stipendillä parhaan sosiaali- ja terveysalaa tai ammattiyhdistystoimintaa käsittelevän opinnäytetyön. Opinnäytetyö voi olla empiirinen tai käsitteellinen kirjallinen teos tai muu tuotos, esimerkiksi kehittämishanke tai tapahtuman järjestäminen. Stipendin tarkoituksena on tehdä tunnetuksi yksityistä sosiaali- ja terveysalaa, lisätä työelämän ja koulutuksen vuorovaikutusta sekä aytoiminnan tunnettavuutta ja kehittää järjestöosaamista. Stipendin saannin perusteena on, että opinnäytetyö on suunnattu yksityiselle sosiaali- ja terveysalalle tai ammattiyhdistystoimintaan tai yleisesti järjestökentän kehittämiseen.

Arvostamme:

- työelämälähtöisyyttä
- kehittävää ja innovatiivista otetta
- tuoreita näkökulmia
- laadukasta toteutusta
- yhteisöllisyyttä kehittävää näkökulmaa

Stipendi on arvoltaan 500 e. Lisäksi stipendin saajalle tarjotaan mahdollisuutta esitellä työtään Ystea-lehdessä. Voittajan nimi ja tiedot opinnäytetyöstä julkaistaan Ystea-lehdessä ja Ystean nettisivuilla.

Stipendi myönnetään toukokuussa 2012. Kisaan voi lähettää 1.5.2011–30.4.2012 valmistuneita opinnäytetöitä. Kisaan jätettävien töiden tulee olla oppilaitoksen tai ohjaavan opettajan vähintään muodollisesti hyväksymiä. Opinnäytetyöt tai selvitys hankkeesta/tapahtumasta tms. yhteystietoineen lähetetään 30.4. mennessä sähköisesti osoitteella sihteeri@ystea.fi.

Arviointiryhmään kuuluvat Ystean hallituksen edustajat ja Erton nuorisovastaava. Ystea pidättää oikeuden olla myöntämättä stipendiä, mikäli kriteerit täyttäviä opinnäytetöitä ei ole. Stipendin perusteet tarkistetaan vuosittain.

Lisätietoja: www.ystea.fi

Onnittelut Ystean
stipendin 2011 voittajalle
Maija Pokkiselle

Maija Pokkisen opinnäytetyön aihe on ”Projektista inhimillisesti hyvään arkeen”. YSTEAN hallitus perusteli valintaa työn ajankohtaisuudella, työelämälähtöisyydellä ja aiheen kohdistumisella juuri YSTEAN toimialoihin. Maija Pokkisen työ on luettavissa Ystean nettisivuilla www.ystea.fi

(sivut 8-9)

Työurat, toimeentulo ja hoiva (Kalevi Kivistö, ministeri)

Ajankohtaisimmat eläkeläisväestöä ja myös tulevia eläkeläisiä – kiinnostavat kysymykset ovat kiteytettyinä otsikon kolmessa sanassa. Kaikista niistä löytyy maininta myös uudessa hallitusohjelmassa. Eläkepolitiikka pysyy siis myös työnsä aloittaneen hallituksen työlistalla.

Työurien pidentäminen

Pitkällä tähtäimellä suurin kysymys koskee työurien pidentämistä. Alkuaan keskustelu siitä keskittyi pääasiassa eläkeiän lakisääteiseen nostamiseen. Nytemmin on keskustelu monipuolistunut niin, että työura nähdään kokonaisuutena ja sen pidentäminen monipuolisemmin kuin vain eläkeikää koskevana.

Ensinnäkin työmarkkinoille tulo viivästyy opiskeluaikojen pidentymisen vuoksi. Syypäitä tähän ongelmaan eivät ole useinkaan opiskelijat vaan opintotuen puutteet, jotka pakottavat opiskelijat ansiotyöhön. Myös opintojen organisoinnin ongelmat varsinkin yliopistoissa viivyttävät opiskelua.

Toinen työurien keskiarvojen lyhentäjä on työkyvyttömyyseläkkeiden määrä. Niiden yleisimmät syyt ovat mielenterveyden ongelmat ja niissä erityisesti masennus. Taustalla löytyvät ongelmat työelämässä, jossa johtamisen ongelmat tuottavat häiriöitä mielenterveyteen. Ja kolmas suuri työurien lyhentäjä on työttömyys, jota suomalaiset kokevat työuransa aikana keskimäärin 2.5 vuotta.

Keskustelussa unohdetaan kuitenkin usein varsinainen pääasia: mikä on työurien pidentämisen tarkoitus. Mitä sillä tavoitellaan? Sillä tavoitellaan sitä, että työmarkkinoillamme olisi enemmän työvoimaa, tuottavia käsipareja. Mutta lisääntyvä työvoima, jolla ei ole työtä, ei tuota kansantalouteen uusia voimavaroja vaan kuluttaa niitä. Tavoite on mielekäs vain sillä ehdolla, että samaan aikaan työurien pitenemisen kanssa saadaan työllisyysaste nousemaan.

Pelkkä lakisääteisen eläkeiän mekaaninen nostaminen ei tuo yhtään uutta työpaikkaa. Jotta keskimääräisen eläkeiän nouseminen olisi ylipäättään mielekäs tavoite, täytyy työllisyysaste saada nousuun ja samalla työolosuhteiden täytyy parantua niin, että työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymisiä saadaan vähenemään.

Indeksi eläkkeiden turvaksi

Eläkeajan toimeentuloturvan keskeisin teema on työeläkkeissä sovelletun ns. taitetun indeksin korjaaminen. Indeksien taittaminenhan tarkoitti sitä, että vuodesta 1997 lähtien eläkkeiden tarkistuksessa pienennettiin ansiotasoindeksin osuutta 50:stä 20 prosenttiin ja samalla elinkustannusindeksin osuus kasvoi 50:stä 80 prosenttiin. Alunperinhän – vuoteen 1977 asti – työeläkkeet oli sataprosenttisesti sidottu ansiotasoindeksiin.

Viimeksi kuluneen runsaan vuosikymmenen kehitys osoittaa havainnollisesti, mitä indeksien taittaminen merkitsi. Kun ansiotasoindeksi nousi vuosien 1995–2010 välillä 36 %, olisi puoliväli-indeksi antanut eläkkeisiin nimensä mukaan puolet eli 17 %. Todellisuudessa työeläkkeisiin tuli tuona ajanjaksona vain 6 %:n reaalinousu. Ilman tasokorotuksia kansaneläkkeisiin ei olisi tullut sitäkään, kansaneläkkeethän on sidottu pelkkään elinkustannusindeksiin.

Palaamista puoliväli-indeksiin tai sitä lähemmäs on vastustettu sen aiheuttamien kustannusten vuoksi. Valtiontalouden kestävyysvajeeseenhan

asialla ei olisi vaikutusta, koska kyse on eläkeyhtiöiden varoista. Ratkaisevassa asemassa ovat eläkemaksut, joihin uudistuksen myötä tulisi pitkällä tähtäimellä noin parin prosenttiyksikön nousupaine. Kun maksu on verotuksessa vähennyskelpoinen, jää se nettovaikutus maksajalle pienemmäksi. Ja kun taustalla on oletamus reaaliansioiden noususta, maksetaan eläkemaksut aikanaan nykyistä suuremmista palkoista.

Vaikka taitettu indeksi korjattaisiinkin, alkaa työeläkkeiden meno suhteessa palkkasummaan laskea vuoden 2035 jälkeen, koska eläkkeelle siirtyvät ikäluokat alkavat silloin pienentyä. Laskelmat perustuvat olettamukselle 1,75 %:n keskimääräisestä reaaliansioiden noususta. Sellaisina vuosina – kuten nyt – jolloin reaaliansiot eivät nouse, ei puoliväli-indeksi aiheuttaisi lisäkustannuksia. Eläkepolitiikan pitää kuitenkin perustua pitkän tähtäimen kehitysnäkymiin.

Hoivan turvaksi laki

Kolmas suuri kysymys koskee vanhusten palveluja. Kysymys ei ole vain suomalaisesta ongelmasta ja niinpä mm. eurooppalaisissa ihmisoikeussopimuksissa on siihen kiinnitetty paljon huomiota. Europarlamenttikin julkaisi viime syksynä päätöslauselman vanhusväestön pitkäaikaishoidosta. Lauselman punaisena lankana on vanhenevien arvokkuuden, fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin, toimintavapauden ja turvallisuuden kunnioittaminen. Myös Suomen allekirjoittamat ihmisoikeussopimukset kieltävät ihmisten epäinhimillisen ja nöyryyttävän kohtelun.

Laki tarvitaan – siitä ollaan yksimielisiä. Pelkillä suosituksilla ei hoidon laatu ole parantunut. Julkistettu lain luonnos ei kuitenkaan toisi odotettua korjausta. Lakitekstissä ei puhuta mitään henkilöstön laatusuosituksissa määritellystä mitoituksesta vaikka hoidon laatu riippuu ennen kaikkea henkilöstön määrästä suhteessa hoidettavien määrään. Laadun valvonta säilytetään yksityisten työntekijöiden vastuulle.

Menettelystä saattaa koitua kohtuuton paine työntekijöitä kohtaan, koska epäkohdasta ilmoittamiseen saattaa sisältyä työpaikan menettämisen pelko. Suuri puute lakiluonnoksessa on myös rahoituksen jääminen täydelliseksi kysymysmerkiksi. Ilman rahaa hyvätkään suunnitelmat eivät toteudu. Kuntien taloudelliset mahdollisuudet lain tavoitteiden toteuttamiseen tulee turvata valtion rahallisella tuella, jonka ohjautuminen vanhusten palveluihin tulee taata.

Eläkeläiset ovat voimavara

Väestön ikärakenteen muutoksen aiheuttamat haasteet ovat yksi julkisen

keskustelun kestoteemoista. Annetaan ymmärtää, että eliniän piteneminen johtaa niin suuriin hoitokustannuksiin, että yhteiskunta ei niistä selviä. Kuinkahan on?

Ikääntyvä väestö on merkittävä taloudellinen voimavara yhteiskunnassa. Suomen noin 320 000 omaishoitajasta yli puolet on puolisoaan hoitavia eläkeläisiä ja heistä vain murto-osa saa jonkinlaista omaishoidon tukea. Tuen taso vaihtelee kunnittain ja useimmat omaishoitajat jäävät kokonaan ilman tukea. Omais- ja läheishoidossa tehdyn työn arvo mitataan miljardeissa euroissa, jos vaihtoehtona olisi laitoshoido. Siksi uuden lain valmistelussa olisi muistettava myös omais- ja läheishoitajien asema.

(sivut 10-11)

Kuka vaihtaa sinun vaippasi kun olet vanha? (Matti Ojamo)

Pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskuntaideologian perusajatus on se, että kaikille kansalaisille taataan riittävä toimeentulo ja tarvittavat peruspalvelut varallisuudesta ja yhteiskunnallisesta asemasta riippumatta. Rahalla on mahdollista saada parempia ja ylellisempiä täydentäviä palveluja. Tämä ajattelumaailma on rapautunut ja olemme siirtymässä hyvää vauhtia kohti mallia, jossa peruspalvelut ovat huonolaatuisia, niitä pitää jonottaa eikä niitä riitä edes kaikille. Sen sijaan yksityinen palvelutuotanto lihoo ja sen takana olevat omistajat saavat yhä suuremmat voitot.

Vallitsevan ideologian mukaan verojenmaksu on ikävää ja se tarpeettomasti estää yksilöä käyttämästä OMIA varojaan niin kuin parhaaksi näkee. Tämä ajattelu tulee myös suoraan ”lännen kultamaasta”. Jokaisen tulee olla oman onnensa seppä eikä vaurastumista tule hillitä millään tulojentasausmenetelmällä, mikä verotuksen taustalla selkeästi on.

Äänestämällä annetaan valtakirjat päättäjille

Vaaleissa yhä useampi äänestää tällaisia arvoja omaavia henkilöitä ja niinpä viime vuosikymmeninä on julkisia palveluja alettu näivettää. Kunnat vastaavat sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluista. Näiden saanti on hankaloitunut, laatu laskee, saatavuus heikkenee ja alalla työskentelevät kuormittuvat kun säästötoimet vähentävät virkoja. Kaikki tämä tapahtuu hetkellä, jolloin väestön ikääntyessä hoivan ja huollon tarve kasvaa.

Tässä tilanteessa kunnat ovat ryhtyneet ulkoistamaan ja kilpailuttamaan palvelujaan. Rääkkylän kunta yritti ulkoistaa koko terveydenhoitojärjestelmänsä sille, joka tekee

edullisimman tarjouksen, mutta tämän sentään valvovat viranomaiset saivat estettyä. Vanhusten hoito on ulkoistettu monissa kunnissa. On syntynyt pieniä hoitopaikkoja, jotka toimivat markkinaperiaatteella. Aikaisempina vuosina monet yleishyödylliset yhdistykset ja sosiaalialan järjestöt järjestivät näitä palveluja. Tällainen toiminta ei enää pysty kilpailemaan markkinoilla. Palvelun saa hoitaakseen edullisimman tarjouksen tehnyt yritys. On ennustettu työvoimapulaa tälle sektorille. Saattaa olla, että työpaikkoja ei tulekaan lisää vaan viroissa olevien työtaakka kasvaa, jolloin palvelun laatu väistämättä heikkenee.

Omin käsin onneen?

Omaehtoisuus on päivän sana. Jokaisen pitäisi voida ITSE hoitaa itseään mahdollisimman pitkään, eikä heittäytyä muiden passattavaksi. Monenlaiset terveysintoilijat vaahtoavat, kuinka olemme kaikki itse vastuussa omasta hyvinvoinnistamme. Meidän pitää pitää huolta itsestämme eikä odottaa apua yhteiskunnalta. Kunnat ovat keksineetkin tämän varjolla lisätä itsepalvelua niin pitkälle kuin mahdollista. Helsingin Sanomissa kerrottiin (8.9.2011) kuinka vanhusten ateriapalvelu toimii jo osittain itsepalveluperiaatteella. 500:lla vanhuksella on kotonaan monitoimilaitte, jonka pakastinosaan laitetaan viikon– parin ruoat. Sitten vanhus ottaa mieluisensa annoksen ja laittaa sen uuniosaan. Uuni tunnistaa annoksen ja valmistaa sen oikeassa lämpötilassa, jonka jälkeen virta katkeaa automaattisesti. Järjestelmään siirryttiin, koska henk.koht. ateriapalvelu vie liikaa aikaa, eivätkä annokset aina olleet määräysten mukaisesti 65 asteessa tarjoiluhetkellä. Ymmärtäähän tämän jokainen, että jos ateriapalvelun lähetti on niitä ainoita vanhuksen luona käyviä ihmisiä, saattaa vanhus erehtyä löpöttelemään liiaksi ja palveluketjuei toimi.

Erikoistutkija **Helena Tuorila** kirjoittaa saman lehden numerossa (4.7.2011) kuinka itsepalvelu leviää myös terveydenhuoltoon. Hän toteaa, kuinka tekniikan kehittyminen edistää hoivapalveluiden tuottamista itsepalveluna. Itsehoitoon suunniteltava tekniikka on helppokäyttöistä ja uusien apuvälineiden mahdollisuudet ovat rajattomat. Esimerkkinä verenpaineen omatoiminen mittaaminen. Tuorila hehkuttaa myös ihmisen mahdollisuuksia vaikuttaa omaan elämäänsä: ”kansalaisten halutaan osallistuvan hyvinvointinsa tuottamiseen investoimalla siihen aikaa, viitseliäisyyttä ja osaamista. Ikääntyneekään eivät voi odottaa, että suomalainen hyvinvointiyhteiskunta huolehtii heidän kaikista tarpeistaan”. Artikkelin mukaan tutkimukset paljastavat, että tee se itse –hoivapalvelut lisäävät ammattilaisista riippumatonta yhteisöllisyyttä ja itsensä huolehtimista. Sosiaalinen yhteisvastuu siirtyy nyt uudelle aikakaudelle. Se ei enää tarkoita ulkopuolisen tukiverkoston turvaa vaan jokaisen henkilökohtaista vastuuta itsestään ja lähimmäisistään.

Omaisetko avuksi

Tästä päästäänkin omais- ja läheishoitoon, jonka varaan ilmeisesti monet vanhukset jäävät, jos edellä kuvatut omaehtoisen sosiaali- ja terveystalvelun kuviot eivät olekaan mahdollisia esimerkiksi muistisairaana vanhuksen asunnossa. Perinteisesti omaiset ovat hoitaneet vanhuksensa. Tämä järjestelmä oli mahdollinen Suomessa 1960-luvun alkuun asti. Sen jälkeen maassa- ja maastamuutto ovat vieneet työikäisen väestön kauaksi kotiseuduiltaan ja jättäneet vanhukset ja vammaiset pärjäilemään julkisten palveluiden kanssa. Olemme menossa tässäkin kohti amerikkalaista järjestelmää. Siellä eivät vanhukset ja vammaiset pärjää mitenkään ilman perheen tukea. Miltähän tuntuu olla autettavan roolissa ja muiden jaloissa?

Pohjoismaisessa mallissa perhesuhteet eivät ulotu sosiaali- ja terveystalvan ammattilaisten tarjoamien palvelujen lohkolle. Vastaavasti meillä on kehittynyt ammattimainen päivähoitojärjestelmä, joka takaa asiallisen hoidon kaikille lapsille riippumatta vanhempien pedagogisista ja sosiaalisista valmiuksista tai kodin olosuhteista. Peruskoulujärjestelmä nojaa lapsien ja nuorten tasapuoliseen kohteluun eikä eriarvoistuminen ala jo alaluokilta niin kuin tapahtuu maissa, joissa vain yksityiskouluissa saa kunnollista opetusta.

Kaiken tämän markkinameiningin keskellä on hyvä palauttaa mieliin millaiset ovat pohjoismaisen hyvinvointivaltioajattelun perusteet. Raha ei nosta ihmisten hyvinvointia. Solidaarisuus heikommassa asemassa olevia kohtaan on arvokasta. Tuloerojen kasvu vähentää kansalaisten keskinäistä luottamusta.

Entä se vaipanvaihto?

Meillä 50+ -ikäisillä on kymmenisen vuotta eläkeikään ja sen jälkeen parikymmentä vuotta toivottavasti hyvinkin toimintakykyisiä aktiivin eläkeläisen päiviä. 80 ikävuoden jälkeen alkaa vanhuus. Miehistä pienempi osa kuin naisista ehtii koskaan vanhuutta kokea. Hoidon ja hoivan tarve kasvaa vääjäämättä elämän loppupuolella. Jos nykymeno jatkuu, ovat julkiset palvelut ajettu alas ja kunnollisten palveluiden saanti edellyttää niistä maksamista. Varakkaiden vanhusten elämä jatkuu toimintakykyisenä pitkään, koska teknologia tuo yhä uusia laitteita ja menetelmiä maksukykyisten ulottuville. Ehkäpä köyhille vanhuksille kehitetään vaipanvaihtoautomaatti, joka toimii vähän samaan tapaan kuin lehmien lypsyautomaatti. Kyseinen ruumiinosa työnnetään laitteeseen, joka pesee ja kuivaa paikat sekä ruiskaisee talkkia päälle. Sen jälkeen uusi vaippa kietoutuu paikalleen. Tätäkö me haluamme?

(sivut 12-13)

Ystea mukaan eurooppalaiseen teemavuoteen (Heimo Liimatainen)

Ystean hallitus teki oikean ratkaisun laajentaessaan senioritoimintaa nuorempiin, vasta eläkeikää lähestyviin jäseniimme. Tällä tavoin uskon toimintamme vastaavan paremmin ammattiyhdistysliikkeen perimmäisiä arvoja, tasa-arvoa, yhdessä tekemistä ja edunvalvontaa kaikkien ikäryhmien hyväksi.

Aktiivinen ikääntyminen ja sukupolvien välinen tasa-arvo

Euroopan Unionin työ- ja sosiaaliministerien neuvosto on päättänyt kokouksessaan, että ensi vuosi 2012 on aktiivisen ikääntymisen ja sukupolvien välisen tasa-arvon teemavuosi. Suomessa teemavuoden koordinaatiovastuu on Sosiaali- ja terveysministeriöllä ja käytännön toteutus Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksella. Ystean 50+ työryhmä esittää, että Ystea on mukana teemavuodessa, osallistumalla erilaisiin vuoden tapahtumiin ja itse yhdessä Erton kanssa järjestämällä seminaarin pääkaupunkiseudulla. Samoin pitää selvittää mahdollisuuksia järjestää teemavuoden tilaisuuksia muidenkin Erton aluejärjestöjen toimialueilla. Näin kaikki alueen ertolaiset voivat osallistua ja vaihtaa kokemuksia.

Teemavuoden tavoitteena on parantaa eläkeikää lähestyvien työntekijöiden työoloja niin, että he jaksavat työskennellä eläkeikään asti. Aktiivinen ikääntyminen ei suinkaan rajoitu vain työelämään, vaan siihen liittyy myös yhteiskunnallinen osallistuminen ja terveys. Tutkimusten mukaan ikääntyvissä kansalaisissa on runsaasti potentiaalia, jota suomalaisenkin yhteiskunnan ja työelämän pitää hyödyntää nykyistä paremmin.

Aktiivisen ikääntymisen tavoitteena on parantaa myös sukupolvien välistä solidaarisuutta niin että kaikki sukupolvet vastaavat riittävällä panoksella yhteiskunnallisista velvoitteistaan. Teemavuoden ympärille valjastetaan työmarkkinajärjestöjen lisäksi viranomaiset ja kansalaisjärjestöt. Teemavuoden aikana tullaan järjestämään lukuisia seminaareja ja muita koulutustapahtumia, kampanjoita ja tutkimushankkeita. Teemavuoden rahoituksesta ei tätä kirjoitettaessa ole vielä tietoa, mutta olettamukseni on, että julkista rahoitustakin on tulossa.

Arvo aikaisempiensukupolvien työlle

Olen huomannut myös ertolaisten keskuudessa käsityksiä, että eläkeläiset ovat turha painolasti ja kuluerä. Ysteassa ei onneksi ole tällaista henkeä ilmennyt, vaan myös eläkeläisjäsenet ovat tervetulleita toimintaan.

Erto korotti eläkeläisjäsenien jäsenmaksua 70 prosentilla! Yhdistyksissä on aivan oikein painotettu sitä, että eläkeläisjäsenien osallistumismahdollisuuksista kantaa pääosin vastuun yhdistys. Näin ollen olisi aiheellista palauttaa osa eläkeläisten jäsenmaksusta yhdistysten käyttöön!

Toisaalla tässä Ystea-lehdessä on ministeri Kalevi Kivistön artikkeli ”Työurat, toimeentulo ja hoiva”. Se kannattaa huolellisesti lukea! Se on asiantunteva alustus työllemme 50+ kohderyhmän aseman parantamiseksi. Marraskuussa sitten juhlimme 30-vuotiasta Ysteaamme ja valmistaudumme tulevaan toimintavuoteen. Ajatustiivistelmä: ”Rakkaani on kaukana – lähelläni!”

--

Lomatuki

YSTEAn lomatuon myöntämisperusteet

Kuka voi hakea lomatuon

- YSTEAn jäsen, joka on ollut jäsenenä vähintään puoli vuotta ja jonka jäsenmaksut on maksettu tai joka on saanut ERTO:n hallituksen myöntämän jäsenmaksuvapautuksen
- vapaajäsenet
- myös työttömät ovat oikeutettuja hakemaan lomatuon
- opiskelijajäsen ei voi hakea lomatuon

Miten haetaan

- lähetetään hakemus YSTEAn hallitukselle/lomatukivastaavalle
- hakulomake on YSTEAn nettisivulla
- lomakkeen voi myös pyytää hallituksen jäseniltä, joiden tiedot ovat YSTEAn nettisivulla tai lomatukivastaavalta
- hakuaika on kolme kuukautta loman viettämisestä
- hakemukseen on liitettävä alkuperäiset tositteet
- puutteellisesti täytettyjä hakemuksia ei käsitellä
- hylätyt hakemukset palautetaan liitteineen

Tuen myöntäminen

- lomatuki on henkilökohtainen
- etusija on lomatuon aikaisemmin saamattomilla
- ei perättäisinä vuosina samalle hakijalle

- ei myönnetä jo tuettuihin lomiin, esim. kuntoremonttiloma, yhdistysten omat lomaosakkeet ja -mökkit, työnantajan tukemat vuokra-asunnot, omat lomaosakkeet
- hallitus myöntää tuen vuosittaisen määrärahan puitteissa, hakemusten saapumisjärjestyksessä

Millainen loma

- loma vietetään Suomessa, majoitus- tai matkailuliikkeessä
- loman pituus on 2–5 vrk yhtämittaisesti

Kuinka paljon

- tuki on 85 euroa, jos loman pituus on 5 vrk (5 yötä) tai enemmän
- tuki on 51 euroa, jos loman pituus on 3–4 vrk (3 yötä)
- tuki on 34 euroa, jos loman pituus on 2 vrk (2 yötä)
- tositteita on oltava vähintään edellä mainitun summan edestä

**MUISTATHAN TÄYTTÄÄ LOMATUKIHAKEMUKSEN
KAIKKI KOHDAT HUOLELLISESTI!**

(sivut 14-15)

Kansainvälinen toiminta ja kehitysyhteistyö – kulumisia Suomesta ja maailmalta

Vapaaehtoisuuden teemavuosi esillä Maailma kylässä-tapahtumassa

Tänä vuonna vietetään Euroopan unionin alueella vapaaehtoistoiminnan teemavuotta. Vuoden aikana korostetaan vapaaehtoistoiminnan yhteiskunnallista merkitystä, halutaan nostaa entistä vahvemmin esille sen arvostusta sekä luodaan uusia kanavia vapaaehtoisten rekrytoimiselle. Teema näkyi vahvasti myös Maailma kylässä -festivaalilla ja YSTEAn/ ERTOn esittelypisteellä. Vapaaehtoiset ovat keskeinen järjestötoiminnan tukijalka ja he luovat selkärangan monelle tapahtumalle, niin myös tälle tapahtumalle.

Vapaaehtoistyön kansantaloudellinen vaikutus on hyvin merkittävä. Tänä keväänä julkaistun Helsingin yliopiston tekemän selvityksen mukaan neljän suuren suomalaisjärjestön (Punainen Risti, SPEK, 4 H ja MLL) vapaaehtoistyön rahallinen arvo kohoaa yli 130 miljoonaan euroon vuodessa. Kokonaisarvoa yhteiskuntam-

me kaikelle vapaaehtoistoiminnalle on mahdotonta arvioida. Vapaaehtoistyön tarjoamat kokemukset motivoivat tekijöitä. Parhaimmillaan toiminta tuo iloa, uusia ystäviä ja yhteisöllisyyttä. Se tukee ammatillista kehittymistä tai antaa vastapainoa omalle työlle. Toimintaa löytyy iästä ja sosiaalisesta taustasta riippumatta. Vapaaehtoistyö voimaannuttaa!

Vapaaehtoisuuden teema oli esillä monipuolisesti Maailma kylässä -festivaalilla. Monien keskustelutilaisuuksien lisäksi Mahdollisuuksien tori-teltassa oli vapaaehtoistoimintaan keskittyvä osasto, jossa jokainen pystyi tutustumaan vapaaehtoistoiminnan eri ulottuvuuksiin ja löytämään itselleen mielekkäitä tapoja osallistua. Munamies innosti lapset pomppimaan ja kehotti kaikkia mukaan hyvää mieltä tuottavaan vapaaehtoistyöhön. Signmark ja Pentti Kurikan Nimipäivät Pelle Miljoonan vahvistuksella piristivät festivaalikansaa kotimaisen musiikkitarjonnan saralla. Koskettavasti esiintynyt eteläafrikkalainen vapauslaulaja Vusi Mahsela puolestaan edusti kansainvälistä musiikkitarjontaa parhaimmillaan.

Kiitämme kaikkia paikalla olleita vapaaehtoisia ja toivotamme kaikki jäsenemme tervetulleiksi Maailma kylässä -festivaalille jälleen ensi vuonna, 26.–27.5.2012. Tuolloin festivaalin teemana on yksi YSTEAn keskeisistä kansainvälisen toiminnan ja kehitysyhteistyön tavoitteista – demokratia.

Lisätietoa YSTEAn
kansainvälisestä toiminnasta
löydät nettisivuiltamme:

www.ystea.fi/ystea/
kansainvalinentoiminta/
Pekka Laukkanen
Kansainvälisyys- ja kehitysyhteistyövastaava, Ystea

YSTEA/ERTO esillä myös
seuravissa tapahtumissa:

Hurrikaani 2011: Hurrikaani 2011 -tapahtuman järjesti HUMAKin alumnit ry yhteistyössä Metropolia alumnit ry:n, Metropolian Kulttuurituottajat ry:n, Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta HUMAKOn, Humanistisen ammattikorkeakoulun, Yrkeshögskolan Novian, Metropolian Ammattikorkeakoulun ja Diakonia-ammattikorkeakoulun kanssa.

Tapahtumassa kohtasivat potentiaaliset työharjoittelijat, opinnäytetöiden tekijät, alumnit ja työelämän edustajat. Hurrikaanin tarkoituksena oli edistää työelämän, ammattikorkeakoulujen ja alumnien yhteistyötä.

Syksyn 2011 – kevään 2012 aikana oppilaitosvierailuja Humanistisen ammattikorkeakoulun eri kampuksilla ja uusille opiskelijoille tietoa YSTEAn ja ERTOn toiminnasta.

KEPAn kevätkokous 28.4.2011. KEPAn kevätkokous järjestettiin 28.4. Espoon Järjestöjen Yhteisö ry:n tiloissa Espoon Tapiolassa. Kokousta ennen järjestettiin seminaari aiheesta ”Millainen Kefa muuttaa rohkeasti maailmaa?”

(sivut 16-17)

Safarilla ja kongressissa Etelä-Afrikassa (Reijo Partanen)

”No niin. Nyt kun lähdetään liikkeelleniin varautukaa siihen että saatan varoittamatta peruuttaa autolla niin paljon kuin koneesta lähtee. Muistutan myös että on ehdottoman kiellettyä poistua autosta. Muitakin lähdössä annettuja ohjeita on sitten noudatettava että päästään turvallisesti perille.”

Näin ohjeisti Toyota-maasturin kuljettajaopas meitä yhdeksän hengen seuruetta, joka oli kyydissä Hluhluwen luonnonpuiston safarilla Etelä-Afrikassa. Useampiakin autoja oli liikkeellä ja välillä kapealla asfalttitiellä olikin ruuhkaa, kun jokainen auto vuorollaan pysähtyi ja matkustajat ottivat valokuvia Afrikan luontofilmeistä tutuista eläimistä. Opas käyttikin termiä ”Big Five”, jolla hän tarkoitti viittä vaarallista eläintä jotka saattoi hyvällä onnella nähdä luonnonpuistossa. Ne olivat leijona, norsu, puhveli, leopardi ja sarvikuono. No, leijonaa ja leopardia emme nähneet, mutta muut eläimet kylläkin.

Elefanteja ja salametsästystä

”Oikealla tulee kohta näkyviin norsu, se on tuolla puun takana juomassa vettä... Vasemmalta tulee kohta koko lauma paikalle ja ne suojelevat pikkuisiaan. Vaikka ne näyttävät rauhallisilta, niin jos joku teistä menisi keskelle kävelemään, niin se tulisi olemaan varsin mielenkiintoista, heh.” Vaikuttava näkyhän se olikin, kokonainen lauma liikkuu rauhallisesti autojen välistä välittämättä tunkeilijoista. Ihailemme näkyä ja digikamerat räpsyivät. Matka jatkuu ruokapaikkaamme korkean mäen huipulle ja jututan opasta ennen kotimatkaa. Kun kysyn kuinka suuri ongelma salametsästys on kansallispuistossa, hän toteaa tiukasti että ongelma on valtava. Salametsästys on tuottoisaa metsästäjille ja siihen puuttuminen on vaarallista. Kun jatkan ja kysyn mitä

riistanvartijat tekevät kun kohtaavat metsästäjiä, hän mainitsee ohimennen että he toivovat ehtivänsä ampuvansa ensin. Huh. Sitten matka jatkui kohti lähtöpaikkaamme ja matkalla näimme tuntemattomampien eläinten lisäksi kirahveja, villisikoja ja sarvikuonon. Noin kolmen tunnin safarin jälkeen bussi suuntasi takaisin kohti kongressikaupunkiamme Durbania.

Kuurojen maailmanliiton XVI kongressi

Heinäkuun loppupuolella järjestettiin Durbanissa, Etelä-Afrikassa Kuurojen maailmanliiton 16. kongressi. Neljän vuoden välein järjestettävä maailmankongressi pidettiin nyt ensimmäistä kertaa Afrikan mantereella ja teemana oli Global Deaf Renaissance, (Kuurojen yhteisön kansainvälinen uudelleensyntyminen). Viikon mittaisen kongressin aikana noin 2100 osallistujaa ympäri maailmaa osallistui moniin luentoihin ja workshoppeihin, joiden aiheina olivat mm. koulutus, viittomakielen tunnustaminen, ihmisoikeudet, syrjintä, mielenterveys... Luentojen kirjo oli laaja ja luennoitsijat olivat alansa asiantuntijoita. Maailmankongressi antoi paljon mietittävää ja varsinkin kehittyvien maiden tilanne herätti ajatuksia. Kuurojen maailmanliitto edustaa noin 70 miljoonaa ihmistä ja heistä 80 % elää kehittyvissä maissa ja useinkaan viranomaiset eivät tiedosta niitä erityispiirteitä, mitä kuurojen yhteisöön kuuluu. Näitä ovat esimerkiksi viittomakielen käyttö ja säilyttäminen, koulutus ja tiedonsaanti sekä tasa-arvo kuulevien kanssa.

Ei ollut sattuma, että kongressin avajaispäivä oli 18. heinäkuuta. Kyseessä on Nelson Mandelan syntymäpäivä ja hänet tunnetaan Etelä-Afrikan entisenä presidenttinä ja ihmisoikeustaistelijana.

Kaikki ihmiset on luotu tasa-arvoisiksi

Ihmisoikeudet ja eriarvoisuus tuli usein mieleen Durbanin turistikadun liepeillä. Kaupungissa on noin 3,5 miljoonaa asukasta ja valkoihoiset ovat siellä selkeänä vähemmistönä. Olikin outoa mennä torille ja tavata siellä kerjääviä katulapsia jotka puhuttelivat meitä nimellä ”boss”. Paikallisilta saimmekin kuulla että valkoihoisilla oli edelleen omat aidatut asuinalueensa, ostoskeskuksensa ja huvialueensa niin sanotuilla hyvillä asuinalueilla. Paikallisen keskipalkka oli 100–200 euroa ja siitä sekä työttömyydestä johtuen rikollisuus on maailman huippuluokkaa. Maailmankongressin pitopaikkana Etelä-Afrikka ja Durban oli varsin eksoottinen kokemus elefanteineen, luentoineen ja perinteineen. Kiitos kaikille mukana olleille kollegoille ja Kuurojen Palvelusäätiölle!

Kuurojen maailmanliiton tärkeimpiä tehtäviä:

- Parantaa kansallisten viittomakielten asemaa
 - Parantaa kuurojen koulutusmahdollisuuksia
 - Parantaa tiedonsaantia ja palveluita
 - Parantaa kuurojen ihmisoikeuksia
 - Luoda kuurojen yhteisöjä ja organisaatioita sinne, missä niitä ei vielä ole
-

(sivut 18-19)

Erton jäsenpäivää vietettiin aurinkoisessa säässä Kuopiossa 13.8.2011. Viime vuonna jäsenpäivää vietettiin Suomenlinnassa ja tulevana vuotena suuntaamme Ouluun, kun Pohjois- Pohjanmaan aluejärjestö ottaa tapahtuman järjestettäväkseen. Rennosta tunnelmasta Kuopiossa kertoo hyvin aukeaman kuvat.

(sivut 20-21)

Ystäviämme Ysteassa

1. Nimi

Harri Valli.

2. Ikä

46 v.

3. Syntymäpaikkakunta

Suolahti.

4. Kotipaikka

Laukaa.

5. Perhe

Vaimo Marjaana ja kaksi lasta, Verna 6 ja Aarni 5.

6. Koulutus

kehitysvammaistenohjaaja.

7. Työpaikka

Sovatek-säätiö, Jyväskylä.

8. Ammatin hyvät puolet

Itsenäinen ja liikkuva työ.

9. Ammatin huonot puolet

Huonoja puolia en osaa sanoa, mutta tällä hetkellä on opetteleminen pitkään työmatkaan kun muutimme kevättalvella maalle.

10. Harrastukset

Itsepuolustuslajit, kalasataminen, kaikenlainen liikkuminen.

11. Paras kirja

Mukaansa tempaisevin oli Dan Brownin Da Vinci-koodi.

Hemming Mankellin tuotanto oli myös kiinnostava lukea.

12. Paras elokuva

En osaa sanoa mikä olisi paras katsomistani elokuvista. Menee fiilingin mukaan.

Viimeksi katson Slummien miljonäärin, joka oli hyvä elokuva, mutta mieliinpainuvin oli trilleri Seitsemän, jossa oli hyytävä tunnelma.

13. Paras matkakohde

Kreeta. Siellä on kauniit maisemat ja mukavat ihmiset.

14. Mielenpitemies Ysteasta

Ystea ylläpitää hyvää ja aktiivista toimintaa.

15. Missä olet kymmenen vuoden päästä?

Todennäköisesti täällä maaseudulla Vihtavuorella viettämässä rauhaisaa perhe-elämää.

16. Muita tulevaisuuden suunnitelmia?

Kevättalven aikana muutimme kaupungista maalle ja nyt totuttelemme elämään ja asumaan maaseudun rauhassa.

17. Mistä unelmoit?

Pitkään elänyt haaveeni on, että joskus pääsisin käymään Etelä-Amerikassa. Muun muassa Perussa, Argentiinassa ym.

18. Mitä haluaisit muuttaa Suomessa?

Kun päättäjät osaisivat tehdä järkevän päätöksen Kreikan takuista niin, että asuntovelallisen korko ei nousisi.

19. Kissa vai koira ja miksi?

Koira! En ole kissaihmissä ja Aarni-poikani on kissalle allerginen.

20. Kenelle haluat laittaa terveisiä ja miksi?

Kaikille tutuille tasapuolisesti terveisiä.

1. Nimi

Jaana Njie.

2. Ikä

43 v.

3. Syntymäpaikkakunta

Jyväskylä.

4. Kotipaikka

Jyväskylä.

5. Perhe

Tytär 20 v.

6. Koulutus

Lähihoitaja (vammainen ja mielenterveys ja päihdetyön suuntavat opinnot).

7. Työpaikka

Päivänsäteen palvelukoti, Tukena oy.

8. Ammatin hyvät puolet

Saa työskennellä ihmisten parissa.

9. Ammatin huonot puolet

Vuorotyössä on omat huonot puolensa.

10. Harrastukset

Ulkoilu ja lukeminen.

11. Paras kirja

Nyt ei ole tullut luettua vähään aikaan mutta Harry Potterit tuli luettua ja tykkäsin.

12. Paras elokuva

Ehdottomasti Vihreä Maili.

13. Paras matkakohde

Gambia.

14. Mielpiteesi Ysteasta?

Ei muuta kuin hyvää sanottavaa, mukavaa kun järjestävät erilaisia tapahtumia ja reissuja.

15. Missä olet kymmenen vuoden päästä?

Vaikea sanoa, otetaan vastaan mitä annetaan.

16. Muita tulevaisuuden suunnitelmia?

Ajatuksissa on ollut pitempään muutto johonkin lämpimään. Ehkäpä sitten eläkkeellä:)

17. Mistä unelmoit?

Perinteisesti lottovoitto ja sit vapaalle töistä :)

18. Mitä haluaisit muuttaa Suomessa?

Ennakkoluuloja jotka kohdistuvat erilaisuuteen. Suomessa mielestäni tällä hetkellä ahdas ilmapiiri ja sen haluaisin muuttaa.

19. Kissa vai koira ja miksi?

Kissa, ovat niin ihania.

20. Kenelle haluat laittaa terveisiä ja miksi?

Kaikille tutuille ja tuntemattomille. Jaksamista pimeään syksyyn :)

(sivut 22-23)

Sääntömääräinen syyskokous Lauantai 12.11.2011 klo 13.00
Radisson Blu Royal Hotel, Runeberginkatu 2, 00100 Helsinki

Ohjelma

klo 11.00 Yksilöllistyvä yhteiskunta ja hyvinvointivaltion muutos
Erikoistutkija Elina Palola, THL

klo 12.00 Lounas

klo 13.00 Syyskokous

klo 15.00 Iltapäiväkahvi

Kokouksessa käsitelän sääntöjen syyskokoukselle määräämät asiat eli toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2012 sekä uusien jäsenten valinta hallitukseen ja hallituksen varajäseniksi erovuoroisten tilalle ja lisäksi yhdistykselle valmisteltu strategia. Kokouksessa käsitellään myös jäsenten tekemät aloitteet, jotka on toimitettava kirjallisena 30 vuorokautta ennen kokousta puheenjohtaja Matti Ojamolle, Jenkkapolku 30 F, 04420 Järvenpää.

Sitovat ilmoittautumiset kokoukseen viimeistään maanantaina 24.10.11
Sirkku Mutrulle sirkku.mutru@erto.fi tai puhelin 040 519 6767.

Ruokarajoitteista ja muista erityistarpeista kokoukseen tai iltajuhlaan liittyen on mainittava ilmoittautumisen yhteydessä.

Osallistujien matkat maksetaan edullisimman kulkuneuvon mukaan (juna/bussi).

Junaliput tilataan VR Yrityspalvelu, puhelin 0307 23702 (klo 9-16) tai yritysmyynti. helsinki@vr.fi, asiakasnumero 708743 ja koodi 0500/syyskokous.

Bussiliput tilataan Kaleva Travelista, puhelin 0205 615 564 (klo 8-17) ja viitteeksi "YSTEIA syyskokous".

Lentolippujen osalta on otettava yhteyttä taloudenhoitaja Kaija Raatikaiseen. Puhelin 050 573 8717. Matkojen korvaamisen edellytys on, että jäsen osallistuu kokoukseen.

--

YKSITYISEN SOSIAALI- TERVEYSALAN AMMATTILAISET RY YSTEÄ

ESITYSLISTA

SÄÄNTÖMÄÄRÄINEN SYYSKOKOUS

Aika Lauantai 12.11.2011 klo 13.00

Paikka Radisson Blu Royal Hotel, Runeberginkatu 2, Helsinki

1. Kokouksen avaus
2. Valitaan kokoukselle
 - puheenjohtaja
 - sihteeri
 - kaksi pöytäkirjantarkastajaa
 - kaksi ääntenlaskijaa
 - vaalivaliokunta
3. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. Kokouksen menettelytapojen hyväksyminen
5. Hyväksytään kokouksen työjärjestys
6. Lähetekeskustelu hallituksen puheenjohtajan sekä hallituksen varsinaisten ja yleisvarajäsenten valinnoista erovuoroisten tilalle
- 6.1 Lähetekeskustelu hallituksen puheenjohtajan valinnasta
- 6.2 Lähetekeskustelu hallituksen varsinaisten ja yleisvarajäsenten valinnoista erovuoroisten tilalle
7. Jäsenten tekemät aloitteet
8. Päätetään yhdistyksen hallituksen jäsenten palkkioista ja tilintarkastajien palkkioperusteista
9. Vahvistetaan jäsenmaksujen suuruus vuodelle 2012
10. Vahvistetaan toimintasuunnitelma 2012
11. Vahvistetaan tulo- ja menoarvio vuodelle 2012
12. Valitaan hallituksen jäsenet erovuoroisten varsinaisten ja yleisvarajäsenten tilalle kaudelle 2012–2013
13. Valitaan tilintarkastaja ja varatilintarkastaja vuodelle 2012
14. YSTEÄN strategian esittely ja käsittely
15. Ilmoitusasiat
16. Kokouksen päättäminen

Sekä kokouksen että iltajuhlan osallistuville yhdistys maksaa majoituksesta 40 euroa/jäsen kuuttia vastaan. Tämä tuki laskutetaan matkalaskulla kuten myös matkakulut. Matkalaskulomakkeita on paikan päällä ja

löytyy myös YSTEAN nettisivuilta.

Majoitus on varattava itse hotellista. Varauskiintiö on voimassa 28.10.11 asti ja tilaustunnus on YSTEAN ry / 1111BYSTEAN.

Huoneet ovat 2 hengen huoneita ja hinta on 97 euroa/vrk. Huoneet on varattu siis 12.11.–13.11.11. Jäsenen on muistettava poistuessaan maksaa majoitus. Varaus tehdään puhelinnumerosta 020 1234 701.

Sitova ilmoittautuminen iltajuhlaan myös Sirkku Mutrulle sirkku.mutru@erto.fi tai puhelin 040 519 6767 viimeistään maanantaina 24.10.2011. Paikkoja iltajuhlaan on rajoitettu määrä, joten YSTEAN hallitus pidättää oikeuden varmistaa osallistujat niin, että entiseen YLTT:iin kuuluneet pääsevät mukaan kohtuullisessa määrin. Kaikille mukaan mahtuneille lähtee vahvistus joko sähköpostilla tai kirjeitse. Toivomme mahdollisimman monen ilmoittavan sähköpostiosoitteensa.

--

Tervetuloa syyskokoukseen ja 30-vuotisjuhlaan!

30-vuotisiltajuhla

Aika Lauantai 12.11.2011 klo 18.00–22.00
Paikka Radisson Blu Royal Hotel, Ballroom,
Runeberginkatu 2, 00100 Helsinki

klo 18.00 Vieraiden vastaanotto
klo 18.30 Tervetulopuhe, YSTEAN puheenjohtaja Matti Ojamo
klo 18.40 Tervehdys, ERTON puheenjohtaja Juri Aaltonen

Musiikkiesitys

Illallinen

Historiakooste

Tanssiesitys

Muisteloita

Ansiomerkit

klo 22.00 Tilaisuus päättyy

(sivu 24)

YSTEAN ry:n tuki alueilla järjestettäviin tilaisuuksiin

YSTEAN tukee ERTON aluejärjestöjen järjestämiä tilaisuuksia, kun ne kohdistuvat myös YSTEAN jäseniin tai potentiaalisiin jäseniin. Tilaisuuksien tulisi tukea uusien jäsenten hankkimista. YSTEAN tuki on toistaiseksi 30 euroa/YSTEAN jäsen tai potentiaalinen jäsen, kuitenkin enintään 300 euroa/tilaisuus. Tukea myönnetään hakemuksesta ja hakemusjärjestyksessä niin kauan kuin kalenterivuodelle budjetoitua aluetoimintamäärärahaa on jäljellä. YSTEAN ei edellytä tuen kohdistamista vain YSTEAN jäseniin, vaan tuki määräytyy em. tavalla ja aluejärjestön hallitus voi käyttää tuen harkitsemallaan tavalla. Ennen tuen maksua on YSTEAN hallitukselle lähetettävä selvitys tilaisuuteen osallistujista yhdistyksittäin. YSTEAN hallitus toivoo, että saamme alueiden tilaisuuksista myös juttuja ja kuvia, joita voidaan laittaa nettisivuille tai YSTEAN-lehteen.
